

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 26.1.2011
COM(2011) 21 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīva „Resursu ziņā efektīva Eiropa”

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīva „Resursu ziņā efektīva Eiropa”

1. IEVADS: KĀPĒC RESURSU IZMANTOŠANAS EFEKTIVITĀTE IR SVARĪGA?

Dabas resursi ir ļoti svarīgi Eiropas un pasaules tautsaimniecības darbībai un mūsu dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Tie ietver izejvielas, piemēram, degvielu, derīgos izrakteņus un metālus, kā arī pārtiku, augsni, ūdeni, gaisu, biomasu un ekosistēmas. Šie resursi kļūst arvien ierobežotāki. Ja saglabāsies pašreizējās tendences, paredzams, ka līdz 2050. gadam pasaules iedzīvotāju skaits būs pieaudzis par 30 % un sasniegs apmēram 9 miljardus, turklāt jaunattīstības valstis un jaunās ekonomikas valstis tieksies sasniegt attīstīto valstu labklājības un patēriņa līmeni. Kā liecina pēdējo desmitgažu notikumi, pasaules resursu intensīva izmantošana ir liels izaicinājums mūsu planētai un apdraud piegādes drošību. Mēs nedrīkstam turpināt resursu izmantošanu šādā veidā.

Reaģējot uz šīm izmaiņām, resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošana būs centrālais elements izaugsmes un nodarbinātības palielināšanā Eiropā. Uzlabota efektivitāte sniegs lielas ekonomiskās iespējas, palielinās produktivitāti, samazinās izmaksas un veicinās konkurētspēju. Ir nepieciešams izveidot jaunus produktus un pakalpojumus, kā arī rast jaunus veidus, lai samazinātu izejvielu izmantošanu un atkritumu rašanos, uzlabotu resursu krājumu pārvaldību, izmainītu patēriņa ieradumus, optimizētu ražošanas procesus, kā arī pārvaldības un uzņēmējdarbības metodes un uzlabotu loģistiku. Tas palīdzēs stimulēt tehnoloģiskās inovācijas, palielināt nodarbinātību strauji augošajā „zaļo” tehnoloģiju nozarē, atbalstīt ES tirdzniecību, tostarp atvērt jaunus eksporta tirgus, un nodrošināt priekšrocības patērētājiem, piedāvājot noturīgākus produktus.

Resursu efektīvāka izmantošana ļaus īstenot daudzus ES mērķus. Tā būs izšķiroši svarīga, lai panāktu progresu klimata pārmaiņu jautājuma risināšanā un varētu sasniegt mūsu mērķi – līdz 2050. gadam ES par 80 %-95 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Tas ir nepieciešams, lai aizsargātu vērtīgo dabas kapitālu, tā radītos pakalpojumus, kā arī mūsu paaudzes un nākamo paaudžu dzīves kvalitāti. Tas nodrošinās lauksaimniecības un zivsaimniecības nozares noturīgumu un ilgtspēju, kā arī ļaus samazināt pārtikas trūkumu jaunattīstības valstīs. Samazinot atkarību no degvielas un materiāliem, kuru rezerves arvien samazinās, resursu izmantošanas efektivitātes palielināšana var arī uzlabot un nodrošināt Eiropas piekļuvi izejvielām un padarīt ES ekonomiku izturīgāku pret enerģijas un preču cenu pieaugumu pasaulē.

Redzējums par Eiropas pozīcijām 2050. gadā, kā arī ilgtermiņa politikas satvars var uzņēmumiem un ieguldītājiem sniegt skaidras norādes par turpmāko virzību. Svarīgi ir pievērsties darbībām, kas jāveic nākamajos desmit gados, lai Eiropa atgrieztos uz pareizā ceļa un lai paātrinātu šīs pārmaiņas.

2. STRATĒGIJA „EIROPA 2020” UN PAMATINICIATĪVA „RESURSU ZIŅĀ EFEKTĪVA EIROPA”

Lai izmantotu iespējas, ko sniedz resursu ziņā efektīva ekonomika ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, ir jāizpilda trīs nosacījumi.

- *Pirmkārt*, mums jāveic saskaņotas darbības dažādās politikas jomās, un šīm darbībām nepieciešama politikas pārredzamība un atbalsts.
- *Otrkārt*, mums jārikojas nekavējoties, jo ieguldījumiem ir ilgi īstenošanas termiņi. Dažas darbības īstermiņā pozitīvi ietekmēs izaugsmi un nodarbinātību, savukārt citiem pasākumiem ir nepieciešami sākotnēji ieguldījumi, kas tik drīz neatmaksāsies, tomēr nākamajās desmitgadēs tie nodrošinās reālus ekonomiskos ieguvumus ES tautsaimniecībai.
- *Treškārt*, mums jādod stimuls patērētājiem virzīties uz resursu ziņā efektīvu patēriņu, nepārtraukti jāveicina inovācijas un jānodrošina efektivitātes ieguvumu saglabāšana.

„Resursu ziņā efektīva Eiropa” ir viena no septiņām pamatiniciatīvām stratēģijā „Eiropa 2020”, kuras mērķis ir nodrošināt gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi¹. Tagad tā ir Eiropas galvenā stratēģija izaugsmes un nodarbinātības veicināšanai, ko atbalsta Eiropas Parlaments un Eiropadome². Dalībvalstis un ES iestādes strādā kopā, lai koordinētu darbības nepieciešamo strukturālo reformu veikšanai.

Šīs pamatiniciatīvas mērķis ir izveidot politikas satvaru, lai atbalstītu pāreju uz resursu ziņā efektīvu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, kas mums palīdzēs:

- uzlabot ekonomikas rezultātus, vienlaikus samazinot resursu izmantošanu;
- apzināt un radīt jaunas iespējas ekonomikas izaugsmei un palielināt inovācijas, kā arī uzlabot ES konkurētspēju;
- nodrošināt nozīmīgu resursu piegādi;
- cīnīties pret klimata pārmaiņām un ierobežot resursu izmantošanas radīto ietekmi uz vidi.

Resursu efektīvai izmantošanai Eiropā nepieciešami tehnoloģiskie uzlabojumi, nozīmīgas izmaiņas enerģētikas, rūpniecības, lauksaimniecības un transporta sistēmās, kā arī izmaiņas mūsu kā ražotāju un patērētāju paradumos. Lai nodrošinātu, ka uzņēmumi saņem ieguldījumiem nepieciešamās garantijas un ka nākamās paaudzes gūst labumu no stratēģiskiem ieguldījumiem, mums nekavējoties jāsāk rīkoties, pamatojoties uz regulējumu, kas nodrošina ilgtermiņa stabilitāti. Resursu

¹ COM (2010) 2020, EIROPA 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei.

² Eiropadomes 2010. gada 17. jūnija secinājumi. Dokuments EUCO 13/10.
http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf.

izmantošanas efektivitātes uzlabošana dod arī iespēju, samazinot materiālu un enerģijas patēriņu, ierobežot izmaksas un tādējādi veicināt konkurētspēju nākotnē.

ES jau ir apliecinājusi, ka ir iespējams panākt progresu resursu efektīvas izmantošanas jomā. Pārstrāde ir kļuvusi par ierastu praksi uzņēmumu un mājsaimniecību ikdienā visā ES. Kopš 1990. gada mēs esam par vairāk nekā 10 % samazinājuši siltumnīcefekta gāzu emisijas ES, turklāt mūsu ekonomikas pieaugums ir apmēram 40 %. Palielinot energoresursu izmantošanas efektivitāti un izstrādājot alternatīvus risinājumus, mēs kļūstam arvien neatkarīgāki no fosilajiem kurināmajiem. Tomēr tagad mums ir jāpaātrina progress, jāpieliek vairāk pūļu citās jomās un jāizmanto veiksmīgu stratēģiju nodrošinātās iespējas, lai palielinātu konkurētspēju, nodarbinātību un labklājību.

Šī pamatiniciatīva palīdzēs izveidot stratēģisku un integrētu pieeju, kas nodrošinās, ka 2020. gadam jau noteiktie konkrētie pasākumi palīdzēs īstenot 2050. gadam noteiktos ilgtermiņa mērķus un ka mūsu mērķu sasniegšanai tiks veikti atbilstoši turpmāki pasākumi. Tādējādi tiks optimizētas sinerģijas, kas izriet no šādas plašas stratēģijas, un pamatotā politikas izstrādes procesā tiks apzināti un izskatīti iespējamie kompromisi. Tam nepieciešama saskaņota analīze par iemesliem, kāpēc daži resursi netiek izmantoti efektīvi. Pamatojoties uz iepriekš minēto, resursu efektivitāti būs iespējams integrēt dažādās politikas jomās, kā arī izveidot vairākus instrumentus, lai politikas veidotāji varētu veicināt un uzraudzīt progresu. Tādējādi tas veicinās valstu, reģionālo un vietējo iestāžu, ieinteresēto personu un iedzīvotāju spēcīgu atbalstu un līdzdalību.

3. SINERĢIJU IZMANTOŠANA UN KOMPROMISU RAŠANA

Sarežģīto un ar citiem faktoriem saistīto pieeju, kas nepieciešama, lai izveidotu resursu ziņā efektīvu Eiropu, var izstrādāt, vienīgi pamatojoties uz politiku apvienojumu, kurā tiek optimizētas sinerģijas un meklēti kompromisi starp dažādām jomām un politikas virzieniem.

Turpmāk minēti tipiski sinerģiju piemēri:

- darbavietas, kas radītas ar ilgtspējīgu izaugsmi saistītās nozarēs, bieži vien ir drošākas un ar lielu eksporta un ekonomiskās vērtības radīšanas potenciālu;
- pasākumi klimata pārmaiņu un energoefektivitātes jomā var palielināt enerģētisko drošību un samazināt naftas krīžu radīto ietekmi;
- zema oglekļa satura tehnoloģijas samazina emisijas un bieži vien arī nodrošina ieguvumus gaisa kvalitātes, trokšņu samazināšanas un sabiedrības veselības jomā;
- nodokļus un subsīdijas par enerģijas un citu resursu izmantošanu var piemērot, lai samazinātu enerģijas patēriņu un palielinātu tā efektivitāti, kā arī lai palīdzētu pārstrukturēt publiskās finanses ar mērķi samazināt nodokļus par darbaspēku, tādējādi veicinot darba vietu radīšanu un ekonomikas izaugsmi;
- palielinot pārstrādes līmeni, samazināsies pieprasījums pēc primārajām izejvielām, tiks atkārtoti izmantoti vērtīgi materiāli, kas pretējā gadījumā ietu

zudumā, kā arī samazināsies enerģijas patēriņš un siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas rodas ieguves un apstrādes procesā;

- uzlabota produktu izstrāde var samazināt pieprasījumu pēc enerģijas un izejvielām un padarīt šos produktus izturīgākus un vieglāk pārstrādājamus. Tas arī stimulē inovācijas un rada uzņēmējdarbības iespējas un jaunas darbavietas;
- lielāka energoefektivitāte, pirmkārt, samazina vajadzību ražot enerģiju un vajadzību pēc infrastruktūras. Tas, savukārt, samazina zemes resursu pārmērīgu izmantošanu. Piemēram, samazinot ES enerģijas patēriņu par 1 %, mums vairs nebūtu nepieciešamas attiecīgi 50 akmeņogļu spēkstacijas vai 25 000 vēja turbīnu.

Resursu efektīvas izmantošanas politikā pienācīgi jāņem vērā dažādi viedokļi. Lai tagad un nākotnē pieņemtu pareizos lēmumus, mums jāņem vērā viss resursu izmantošanas cikls, tostarp vērtību ķēde, kā arī kompromisi starp dažādām prioritātēm. Ja politikas veidotājiem būs nepieciešamā informācija, lai izvērtētu dažādas iespējas, tiem būs vieglāk izlemt, kādās jomās koncentrēt pūliņus. Šie ir daži piemēri:

- valstu līmenī veikti vienpusēju pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai var ietekmēt kādas energoietilpīgas nozares konkurētspēju un veicināt ražotņu un ar tām saistīto siltumnīcefekta gāzu emisiju, kā arī darbavietu pārvešanu uz ārvalstīm, ja netiks veikti korektīvi pasākumi;
- ražošana „tieši laikā” samazina elektroenerģijas daudzumu, kas nepieciešams produktu uzglabāšanai noliktavās, tomēr tam var būt nepieciešams lielāks pārvadājumu skaits. Tas pats var attiekties arī uz atkritumu savākšanu un pārstrādi;
- videi draudzīgu transportlīdzekļu izmantošana samazina fosilās degvielas patēriņu, bet palielina pieprasījumu pēc elektroenerģijas un noteiktām izejvielām, dažas no kurām tiek piegādātas ierobežotā daudzumā un koncentrētas atsevišķās ģeogrāfiskajās zonās (piemēram, elektronisko detaļu ražošanā izmantojamie retzemju elementi, kurināmā elementi un bateriju ražošanā izmantotais litījs);
- zemes izmantošana, lai ražotu pārtiku, var konkurēt ar zemes izmantošanu enerģijas ražošanai, turklāt abi šie izmantošanas veidi var konkurēt ar tādu zemes izmantošanu, kas paredzēta bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai vai kas palīdz absorbēt atmosfērā esošo oglekli vai citādi uzturēt ekosistēmu;
- materiāli, kas uzlabo izolāciju, var ievērojami samazināt enerģijas patēriņu, kas nepieciešams ēku apsildei, tomēr to ražošanai var būt nepieciešams vairāk enerģijas;
- kodolenerģijas lielāka izmantošana var samazināt oglekļa emisijas, tomēr tam nepieciešams turpināt kodoldrošības, atkritumu apsaimniekošanas un kodolieroču neizplatīšanas veicināšanas pasākumus;
- atsāļošana var būt risinājums ūdens piegādes problēmām, tomēr tā var palielināt fosilā kurināmā izmantošanu un siltumnīcefekta gāzu emisijas.

4. ELEMENTI, LAI ĪSTENOTU PAMATINICIATĪVU „RESURSU ZIŅĀ EFEKTĪVA EIROPA”

Šīs pamatiniciatīvas nozīmīgs mērķis ir uzlabot noteiktību ieguldījumiem un inovācijām, cenšoties panākt vienošanos par ilgtermiņa stratēģiju un nodrošinot, ka visas attiecīgās politikas jomas līdzsvarotā veidā iekļauj resursu efektīvas izmantošanas jautājumu. Šī pamatiniciatīva ietver ilgtermiņa nostādnes rīcībai daudzās politikas jomās, atbalstot politikas programmas klimata pārmaiņu, enerģētikas, transporta, rūpniecības, izejvielu, lauksaimniecības, zivsaimniecības, bioloģiskās daudzveidības un reģionālās attīstības jomā. Šiem dažādajiem elementiem jābūt labi saskaņotiem.

Ilgtermiņa nostādņu galvenie elementi tiks izveidoti kā koordinētu plānu kopums³, lai:

- saistībā ar globālajiem centieniem cīņā pret klimata pārmaiņām noteiktu, kas ES jādara, lai līdz 2050. gadam izveidotu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, par 80 – 95 % samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus uzlabojot enerģētisko drošību un veicinot ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību;
- analizētu, kā ES līdz 2050. gadam var izveidot enerģētikas sistēmu ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, kas ir resursu ziņā efektīva, droša un konkurētspējīga. Tam būtu jānodrošina nepieciešamā noteiktība ieguldītājiem, pētniekiem, politikas veidotājiem un valsts pārvaldes iestādēm;
- iesniegtu plānu par resursu ziņā efektīvas, drošas un konkurētspējīgas transporta sistēmas ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni izveidi līdz 2050. gadam, lai novērstu visus šķēršļus transporta jomas iekšējā tirgū, veicinātu „tīrās” tehnoloģijas un modernizētu transporta tīklus;
- noteiktu vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķus un līdzekļus to sasniegšanai, lai galvenokārt nodalītu ekonomikas izaugsmi no resursu izmantošanas un ar to saistītās ietekmes uz vidi.

Vidēja termiņa pasākumiem jābūt saskaņotiem ar šo ilgtermiņa programmu. Vairāki šādi pasākumi jau ir noteikti. Tie ir šādi.

- Energoefektivitātes plāns 2020. gadam, kurā noteikti pasākumi, lai visās nozarēs panāktu 20 % enerģijas ietaupījumus, un kuru papildinās tiesību akti, lai nodrošinātu energoefektivitāti un ietaupījumus.
- Priekšlikumi par izmaiņām kopējā lauksaimniecības politikā, kopējā zivsaimniecības politikā, kohēzijas politikā, enerģētikas infrastruktūrā un Eiropas transporta tīklos, kas tiks iesniegti nākamā ES budžeta kontekstā, lai šajās jomās panāktu atbilstību prasībām par resursu ziņā efektīvu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni.

³ Pārskats par 2011. gadu, kas sagatavots, pamatojoties uz Komisijas darba programmu, ir sniegts 1. pielikumā.

- Jauna ES bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2020. gadam, lai atjaunotu bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumus un lai novērstu to turpmāku samazināšanos, ņemot vērā ekosistēmu apdraudējumus.
- Pasākumi, lai risinātu problēmas saistībā ar preču tirgiem un izejvielām⁴, kuros cita starpā regulāri tiks novērtētas būtiskās izejvielas un noteikta tirdzniecības politika, lai nodrošinātu izejvielu ilgtspējīgas piegādes no pasaules tirgiem. Šie pasākumi palīdzēs nodrošināt saskaņotību starp ES politiku izejvielu jomā un ārējo politiku, turklāt tie veicinās labu pārvaldību, darbību pārredzamību un vietējo pievienoto vērtību jaunattīstības valstīs. Šie pasākumi veicinās arī ieguvu, pārstrādi, pētniecību, inovācijas un aizvietošanu ES ietvaros.
- Stratēģija „aprites ekonomikas” izveidei ES, pamatojoties uz otrreizēju pārstrādi, lai samazinātu atkritumu rašanos un nodrošinātu atkritumu kā resursu izmantošanu.
- Savlaicīgi pasākumi, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un samazinātu apdraudējumu ekosistēmām un cilvēku veselībai, atbalstītu ekonomikas attīstību un palīdzētu pielāgot mūsu infrastruktūras ar mērķi risināt nenovēršamo problēmu saistībā ar klimata pārmaiņām.
- Ūdens resursu politika, kurā prioritāte piešķirta ūdens taupīšanas pasākumiem un ūdens izmantošanas lielākai efektivitātei, lai nodrošinātu, ka ūdens ir pieejams pietiekamā daudzumā un atbilstošā kvalitātē, tā izmantošana ir ilgtspējīga un resursu ieguldījums ir pēc iespējas mazāks, kā arī to, ka ūdens tiek atgriezts vidē pieņemamā kvalitātē.

Turpmāka informācija par pasākumiem, kas jāveic ES un dalībvalstu līmenī, ir iekļauta Komisijas paziņojuma par stratēģiju „Eiropa 2020”⁵ aprakstā par pamatiniciatīvu „Resursu ziņā efektīva Eiropa”. Turpmākajā ierāmējumā norādīti konkrēti piemēri par ES pasākumiem, kas jau tiek īstenoti. Komisijas tīmekļa vietnē⁶ ir pieejami citi piemēri par resursu izmantošanas efektivitātes veicināšanas pasākumiem, ko veikušas dalībvalstis un starptautiskie partneri, kā arī par vairākiem uzņēmumu veiktiem pasākumiem dažādās nozarēs, lai uzlabotu resursu izmantošanas efektivitāti.

Konkrēti piemēri par ES pasākumiem, kas jau tiek īstenoti

Kā atzīts stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīvā „Inovācijas Savienība”, stigrāki vides aizsardzības mērķi un standarti, kas ir vērienīgi un nodrošina ilgtermiņa prognozējamību, ir svarīgs virzītājspēks ekoinovāciju attīstīšanai. Viens no piemēriem ir Kioto protokols. Eiropas Patentu iestādes un ANO Vides programmas veiktā analīze liecina, ka kopš protokola pieņemšanas 1997. gadā⁷ to patentu skaits, kas iesniegti par „tīrās” enerģijas ražošanas tehnoloģijām, ievērojami pārsniedz to patentu skaitu, kas saistīti ar fosilajām tehnoloģijām. ES līmenī klimata un enerģētikas tiesību aktu kopumā ir izvirzīti vēl vērienīgāki mērķi: nosakot piemērotas cenas, samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, izvirzīt mērķus turpmākajiem pasākumiem, veicināt jaunās tehnoloģijas un diversificēt enerģijas piegādes avotus. Eiropas emisiju kvotu tirdzniecības sistēma ir piemērs, kā var izmantot tirgus spēkus, lai stimulētu resursu efektīvāku izmantošanu. Oglekļa cenas,

⁴ COM(2011) 25.

⁵ COM(2010) 2020, 14.-15. lpp.

⁶ <http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe>

⁷ <http://www.epo.org/topics/issues/clean-energy/study.html>

kas ietver izmaksas par resursiem ar augstu oglekļa koncentrāciju, veicina inovācijas un uzlabo turpmākās izaugsmes iespējas.

ES 2008. gadā pārskatīja tiesisko regulējumu atkritumu apsaimniekošanas jomā, pamatojoties uz produktu pilnu aprites ciklu – no produktu ražošanas līdz atkritumu apglabāšanai – un uzsvāra liekot uz atkritumu rašanās novēršanu, otrreizēju izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju („atkritumu apsaimniekošanas hierarhija”). Dalībvalstīm jā sagatavo atkritumu apsaimniekošanas plāni, iekļaujot informāciju par atkritumu veidu, apmēru, avotiem un savākšanas sistēmām. Ir jā sagatavo arī plāni par atkritumu rašanās novēršanu, lai pārtrauktu saikni starp ekonomikas izaugsmi un atkritumu rašanos. Uzlabota atkritumu apsaimniekošana ļautu ievērojami samazināt CO₂ emisiju līmeni. Piemēram, katru gadu ES apglabā tādus pārstrādājamus atkritumus kā papīrs, stikls, plastmasa, alumīnijs un tērauds 5,25 miljardu euro vērtībā. Ja šie materiāli tiktu pārstrādāti, katru gadu CO₂ emisiju apmēru varētu samazināt par 148 miljoniem tonnu. Sadzīves atkritumu labāka apsaimniekošana ļautu 2020. gadā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 92 miljoniem tonnu salīdzinājumā ar 1995. gada līmeni. Ja valstis pārstrādātu 70 % no saviem atkritumiem, Eiropā varētu radīt vismaz 500 000 jaunu darbavietu.

Energoefektivitātes jomā paredzams, ka pirmie deviņi Ekodizaina direktīvā paredzētie pasākumi ļaus līdz 2020. gadam samazināt elektroenerģijas patēriņu par apmēram 340 TWh, t.i., apjomu, ko saražo 77 parastas elektrostacijas. Paredzams, ka pārstrādātā direktīva par ēku energoefektivitāti, kas stājās spēkā 2010. gada jūlijā, ļaus līdz 2020. gadam ES enerģijas galapatēriņu samazināt par apmēram 5 %. Pozitīvi rezultāti sasniegti arī citās ES politikas jomās, jo īpaši saistībā ar Kohēzijas fonda un struktūrfondu finansējuma izmantošanu energoefektivitātes palielināšanai. Piemēram, Francija izmanto pieejamos ES līdzekļus, lai vairāk nekā uz pusi samazinātu enerģijas patēriņu uz vienu kvadrātmetru dzīvojamā fonda.

Bieži vien resursi tiek izmantoti neefektīvi, jo nav pieejama informācija par reālajām resursu izmantošanas izmaksām sabiedrībai; rezultātā uzņēmumi un atsevišķas personas nevar veikt attiecīgus pielāgojumus. Lai uzlabotu resursu izmantošanas efektivitāti un vispārējo ekonomikas konkurētspēju, politikas pasākumos lielāka uzmanība jāpievērš cenu pareizai noteikšanai, kā arī cenu pārredzamības nodrošināšanai patērētājiem, piemēram, transporta, enerģijas un ūdens izmantošanas jomā, lai cenas atspoguļotu sabiedrības kopējās izmaksas par resursu izmantošanu (piemēram, vides un veselības aizsardzības jomā) un neradītu nevēlamus stimulus. Šajā sakarā informācijas un komunikāciju tehnoloģijām var būt izšķiroša loma, piemēram, izmantojot „viedos skaitītājus”.

Turklāt svarīgs būs ES līmenī koordinēts valstu atbalsts pētniecībai, izstrādei un inovācijām, lai palielinātu nepieciešamo tehnoloģiju pieejamību un uzlabotu rezultātus. Tāpat kā ar visām jaunajām tehnoloģijām sākumā ir jāveic analīze par to, kā pienācīgi novērst jebkādu iespējamu negatīvu ietekmi.

Lai uzlabotu resursu izmantošanas efektivitāti, vienlaikus atbalstot ES rūpniecības nozares konkurētspēju, politikai jābūt līdzsvarotai un tai jārisina jautājumi gan saistībā ar pieprasījumu, piemēram, izmantojot videi draudzīgas valsts iepirkuma procedūras un labāk informējot patērētājus, gan saistībā ar piedāvājumu. Turklāt resursu efektīvas izmantošanas jautājums bieži vien būs viens no nozaru stratēģiju galvenajiem elementiem, tomēr ne vienīgais. Katrā politikas jomā un par katru politikas instrumentu ir jāveic piemērota analīze, izmantojot izvērtēšanas un ietekmes novērtējuma procedūras. Jāveic padziļināta analīze par pasākumu attiecīgajām izmaksām un ieguvumiem, lai noteiktu vispiemērotākos politikas virzienus katram atsevišķam gadījumam.

5. ZINĀŠANU BĀZES UN KONSEKVENTAS ANALĪTISKĀS PIEEJAS IZVEIDE

Šajā pamatiniciatīvā ietvertu iniciatīvu analīze jāveic, ciktāl iespējams pamatojoties uz kopējiem pieņēmumiem, parametriem un atsaucēs scenārijiem, kā arī uz kopīgiem vidēja termiņa un ilgtermiņa plāniem. Tas palīdzēs nodrošināt, ka šī analīze sniedz noturīgu pamatu politikas lēmumu pieņemšanai, lai izmaksu ziņā efektīvā veidā samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un īstenotu citus mērķus visās atbilstošajās nozarēs.

Kā pirmo soli Komisija 2011. gada sākumā iesniegs kopīgus modelēšanas scenārijus par laikposmu līdz 2050. gadam klimata, enerģētikas un transporta politikas jomā. Šā paziņojuma 2. pielikumā ir ietverti atsaucēs scenārija kopīgie pieņēmumi un parametri, kā arī dažādas iespējamās variācijas, kas pašlaik tiek izskatītas un kas varētu attiekties uz konkrētiem jautājumiem saistībā ar resursu efektīvu izmantošanu. Sākotnējie modelēšanas rezultāti liecina, ka ES līdz 2050. gadam ir iespējams par 80 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, ja tiks izmantotas, piemēram, oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas tehnoloģijas, atjaunojamie enerģijas avoti, kodolenerģija un elektrifikācija, ja tiks nodrošināts piemērots oglekļa cenu līmenis, labi funkcionējoša infrastruktūra un tirgi un ja varēs plaši izmantot nepieciešamās tehnoloģijas. Šie sākotnējie modelēšanas rezultāti liecina, ka elektroenerģijas ražošanas, mājokļu un rūpniecības nozarēs siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu varēs samazināt par vairāk nekā 80 %, transporta nozarē par apmēram 60 % un lauksaimniecības nozarē par apmēram 40 % ar nosacījumu, ka tiks panākts nepieciešamais progress politikas, infrastruktūras, tehnoloģiju ieviešanas un tirgus attīstības jomā.

Šāda modelēšana ir ļoti sarežģīta, jo resursu izmantošanas efektivitātes nodrošināšanai ir nepieciešams veikt pasākumus daudzās dažādās jomās. Esošie modeļi fokusējas uz konkrētām politikas jomām un nozarēm, piemēram, enerģētikas un transporta nozari. Tajos pilnībā nav ņemta vērā resursu ietekme uz ekosistēmām, uzņēmumiem, ekonomiku un sabiedrību kopumā, ne arī politikas pasākumu savstarpējā atkarība. Komisija veiks turpmāku analīzi, lai novērtētu ekonomisko ietekmi un uzlabotu savas spējas veikt modelēšanu citās ar resursu izmantošanas efektivitāti saistītās jomās, piemēram, lauksaimniecības, rūpniecības un vides jomā.

Zināšanu bāzes izveidei būs nepieciešams turpmāks darbs, lai izvērtētu politikas virzienus un savāktu datus par aprites ciklu ar mērķi izstrādāt politiku un sagatavot ietekmes novērtējumus, cita starpā pamatojoties uz pasākumiem, kas pētniecības pamatprogrammu ietvaros tiek veikti dažādās nozarēs. Šajā kontekstā būs jānodrošina arī saskaņotāki un pārredzamāki paņēmieni, kā novērtēt ietekmi uz vidi.

6. RESURSU EFEKTĪVA IZMANTOŠANA – ARVIEN SVARĪGĀKS JAUTĀJUMS PASAULES LĪMENĪ

Ņemot vērā galveno vides jautājumu globālo dimensiju, piemēram, saistībā ar klimata pārmaiņām, bioloģisko daudzveidību, zemes izmantošanu, atmežošanu, patēriņa un ražošanas metožu ārējo ietekmi, konkurētspēju, piegāžu drošību un pieejamību, ar resursu efektīvu izmantošanu saistītie jautājumi ES jārisina starptautiskā līmenī un cieši jāsadarbojas ar galvenajiem partneriem, tostarp ar kandidātvalstīm un kaimiņvalstīm. Šādai rīcībai ir vairāki iemesli.

Pirmkārt, starptautiskā sabiedrība arvien vairāk apzinās, cik stratēģiski svarīgi ir izvērtties no tādu resursu kā, piemēram, retzemju elementi, zvejas vietas, zeme, enerģija un ūdens, piegādes riskiem. Tehnoloģiskie sasniegumi, piemēram, litija izmantošana elektroautomobiļu akumulatoriem, bieži vien ir saistīti ar svarīgām izejvielām, kuras iegūst dažādās pasaules vietās.

Otrkārt, saskaņotas darbības pasaules līmenī var palīdzēt samazināt globālā pieprasījuma pieaugumu. Tāpēc resursu efektīvai izmantošanai jābūt svarīgam elementam mūsu ārējās attiecībās, jo īpaši ar galvenajiem resursu patērētājiem, piemēram, jaunās ekonomikas valstīm. Jaunās ekonomikas valstu kā enerģijas patērētāju pozīcija pastiprinās, tāpēc nākotnē tās arvien vairāk noteiks, kā enerģija tiks izmantota pasaules līmenī. Tas pats attiecas uz citām nozīmīgām precēm. Tas ietekmē ne tikai pasaules līmeņa piegāžu modeļus, bet arī Eiropas ražotāju, ieguldītāju un jaunās ekonomikas valstu patērētāju intereses.

Treškārt, starptautiskā sadarbība var veicināt prasmju, tehnoloģiju un labākās prakses apmaiņu. Partneri pieliek lielas pūles, lai palielinātu savu resursu izmantošanas efektivitāti. Kā piemērus var minēt Japānas tā saukto „3R konceptu” – *reduce, reuse, recycle* (samazināt, izmantot otrreiz, pārstrādāt), Ķīnas jauno 5 gadu plāna projektu un lielus ieguldījumus „tīrajās” tehnoloģijās, kā arī Dienvidkorejas vadošās pozīcijas videi nekaitīgas izaugsmes jomā. ES jāpalielina darbs šajās jomās, lai pastiprinātu savu konkurētspēju un izmantotu sniegtās iespējas. Šīs jomas sniedz lielas iespējas starptautiskajai sadarbībai. Piemēram, Eiropas Komisija, izmantojot ministru līmeņa dialogu, konkrētas pētniecības programmas un ekspertu sadarbību, turpina resursu efektivitāti veicinošu sadarbību ar Ķīnu tādās jomās kā elektrotīkli, elektroenerģijas ražošana un būvniecība.

Izmantojot ārējās attiecības tirdzniecības jomā, ES jāturpina centieni, lai nodrošinātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus rūpniecības nozarē, uzlabotu nosacījumus izejvielu noturīgām piegādēm un veicinātu videi draudzīgu preču un pakalpojumu tirdzniecības liberalizāciju ar mērķi nodrošināt rūpniecības nozares starptautisko konkurētspēju. „Zaļo” tehnoloģiju labāka izmantošana sniegtu priekšrocības vides jomā un uzlabotu ražošanas procesu efektivitāti, tādējādi veicinot izsīkstošo dabas resursu visefektīvāko izmantošanu pasaules līmenī.

ES ir ļoti ieinteresēta paplašināt sadarbību ar starptautiskajiem partneriem resursu efektīvas izmantošanas jautājumos. Tas palīdzētu īstenot ES ilgtspējīgas attīstības mērķi un izšķiroši svarīgas stratēģijas nabadzības samazināšanai no resursiem atkarīgajās jaunattīstības valstīs. Tas arī palīdzētu samazināt strauji pieaugošo pieprasījumu pēc globālajiem resursiem, mudinot izmantot „tīrākas” metodes enerģijas ražošanai un pārvadei. Ilgtspējīgai attīstībai veltītajā starptautiskajā konferencē „Rio+20”, kas notiks 2012. gadā, galvenā uzmanība tiks pievērsta „zaļajai” ekonomikai un vides pārvaldībai, un šī konference būs laba iespēja ES kopā ar globālajiem partneriem risināt jautājumus par resursu efektīvu izmantošanu.

7. PĀRVALDĪBA UN PROGRESA UZRAUDZĪBA

ES ir nepieciešami instrumenti, lai uzraudzītu un novērtētu panākto progresu resursu efektīvas izmantošanas jomā. Daži svarīgi atsauces kritēriji jau ir noteikti stratēģijas „Eiropa 2020” pamatmērķos, piemēram, par 20 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas (par 30 %, ja tam ir labvēlīgi apstākļi), panākt, ka 20 % enerģijas iegūst no

atjaunojamiem avotiem, un par 20 % uzlabot energoefektivitāti. Tomēr, lai risinātu tādus jautājumus kā dabas resursu pieejamība, to atrašanās vieta un izmantošanas efektivitāte, atkritumu rašanās un pārstrādes rādītāji, ietekme uz vidi un bioloģisko daudzveidību, ir nepieciešami noteikti indikatori. Komisija cenšas nodrošināt, lai būtu pieejami piemēroti uzraudzības un analīzes indikatori, pamatojoties, piemēram, uz ilgtspējīgas attīstības indikatoriem.

Efektīva pārvaldība un progresu uzraudzība ir būtiska, lai uzlabotu ES resursu izmantošanas efektivitāti ražošanas un patēriņa jomā. Pasākumi, kas tiek veikti pamatiniciatīvas „Resursu ziņā efektīva Eiropa” ietvaros, ir cieši saistīti ar citām stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīvām, jo īpaši saistībā ar rūpniecības politiku, inovāciju Savienību, digitālo programmu un stratēģiju jaunu kompetenču un darbavietu radīšanai⁸, kā arī ar saistītajām dalībvalstu darbībām.

Pārvaldība un uzraudzība tiks veikta stratēģijas „Eiropa 2020” ietvaros un ietvers attiecīgos ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas elementus, lai nodrošinātu vispārīgu saskaņotību. To pamatā būs Gada izaugsmes pētījuma⁹ ietvaros veiktā analīze par ES politiku un atsevišķu dalībvalstu politiku, kas noteikta to valstu reformu programmās. Tas tiks veikts 2012. gada „Eiropas pusgada” ietvaros.

8. SECINĀJUMI

Politikas veidošanā uzmanība jāpievērš resursu efektīvas izmantošanas jautājumam, kas ES sniedz jaunas iespējas. Šī pamatiniciatīva nosaka satvaru, lai palīdzētu nodrošināt, ka ilgtermiņa stratēģijas tādās jomās kā enerģētika, klimata pārmaiņas, pētniecība un inovācijas, rūpniecība, transports, lauksaimniecība, zivsaimniecība un vides politika, dod rezultātus resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošanā.

Kā nākamo soli Komisija iesniegs konkrētus priekšlikumus stratēģijām, lai uzlabotu resursu izmantošanas efektivitāti dažādās politikas jomās, kā tas izklāstīts 1. pielikumā.

Komisija aicina Padomi, Eiropas Parlamentu, valstu parlamentus, Reģionu komiteju, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, kandidātvalstis un ieinteresētās personas veikt ieguldījumu šo stratēģiju turpmākajā izstrādē un resursu efektīvas izmantošanas veicināšanā.

⁸ COM(2010) 614, COM(2010) 546, COM(2010) 245, COM(2010) 682.

⁹ COM(2011) 11. Eiropa 2020. Gada izaugsmes pētījums: ES visaptverošās reakcijas uz krīzi izveide.

1. pielikums. 2011. gadam paredzētās iniciatīvas, lai īstenotu pamatiniciatīvu „Resursu ziņā efektīva Eiropa”¹⁰

2011. gada 1. ceturksnis	Ekonomikas ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. gada plāns	Šajā plānā tiks izklāstīti iespējamie virzieni, lai izveidotu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un līdz 2050. gadam par 80 – 95 % samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus uzlabojot ES enerģētisko drošību un veicinot ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību, turklāt šis plāns ietvers starpposma mērķus, informāciju par nozaru ieguldījumu un prognozes par politikas ietekmi nākamajos gados.
2011. gada 1. ceturksnis	Eiropas energoefektivitātes plāns 2020. gadam	Šajā plānā tiks noteikti pasākumi, lai visās nozarēs panāktu enerģijas ietaupījumus 20 % apmērā, un 2011. gada 3. ceturksnī tiks sagatavota direktīva par energoefektivitāti un enerģijas ietaupījumiem.
2011. gada 1. ceturksnis	Baltā grāmata par transporta nozares nākotni	Tajā tiks izklāstīts plāns, lai līdz 2050. gadam izveidotu resursu ziņā efektīvu, drošu un konkurētspējīgu transporta sistēmu ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, novērstu visus šķēršļus transporta jomas iekšējā tirgū, veicinātu tīras tehnoloģijas un modernizētu transporta tīklus.
2011. gada 1. ceturksnis	Paziņojums par ES bioloģiskās daudzveidības politiku un stratēģiju 2020. gadam	Šajā paziņojumā tiks noteiktas saistības, kuru uzņemšanās ES būtu jāapsver, ņemot vērā starptautiskos centienus un uz ekosistēmām izdarīto spiedienu. Tajā tiks noteikti vairāki apakšmērķi, kas būs darbību pamatā.
2011. gada 1. ceturksnis	Paziņojums par problēmu risināšanu saistībā ar preču tirgiem un izejvielām	Šajā paziņojumā cita starpā tiks noteiktas būtiskās izejvielas un izklāstīti integrēti pasākumi, lai nodrošinātu izejvielu noturīgu piegādi ES (gan no vietējiem tirgiem, gan no pasaules tirgiem), uzsverot arī tirdzniecības politikas lomu šajā jomā. Tajā tiks veicināta ieguve, pārstrāde, pētniecība, inovācijas un aizvietošana ES ietvaros. Visbeidzot, šī stratēģija uzlabos saskaņotību starp ES politiku izejvielu jomā un ārējo politiku.
2011. gada 1. ceturksnis	Energoresursu nodokļu direktīvas pārskatīšana	Ar šo direktīvu tiks modernizēta energoresursu nodokļu sistēma, lai labāk īstenotu augstas prioritātes mērķi saistībā ar ilgtspējīgu izaugsmi un tādējādi veicinātu resursu ziņā efektīvāku, konkurētspējīgāku un „zaļāku” ekonomiku.
2011. gada 2. ceturksnis	Plāns resursu ziņā efektīvai Eiropai	Šis plāns pamatosies uz citām iniciatīvām un papildinās tās, turklāt galvenais mērķis būs palielināt resursu produktivitāti un ekonomikas izaugsmi nodalīt no resursu izmantošanas un tās ietekmes uz vidi.
2011. gada 2./3. ceturksnis	Kopējā lauksaimniecības politika Kopējā zivsaimniecības politika	Priekšlikumi šo politikas jomu reformām palīdzēs tos pielāgot pašreizējām politiskajām prioritātēm, jo īpaši stratēģijai „Eiropa 2020” un šai pamatiniciatīvai.

¹⁰ Skatīt Komisijas darba programmas 2010. un 2011. gadam (COM(2010) 135 un COM(2010) 623).

	Kohēzijas politika		
	Enerģētikas infrastruktūras instruments		
	TEN-T pārskatīšana		
2011. gada 4. ceturksnis	Enerģētikas 2050. gadam	plāns	Šajā plānā tiks izskatīti iespējamie virzieni ceļā uz resursu ziņā efektīvu ES enerģētikas sistēmu ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, kā arī ar to saistītās politikas problēmas.
2011. gads	„Viedie” tīkli		Šī iniciatīva nodrošinās sistēmu „viedo” tīklu īstenošanai dalībvalstīs, lai palielinātu energoefektivitāti, atbalstītu atjaunojamo enerģijas avotu lielāku izmantošanu un izveidotu infrastruktūru elektriskajiem transportlīdzekļiem.
2011. gads	Paziņojums par energoapgādes drošību un starptautisko sadarbību		Paziņojumā tiks sniegta visaptveroša analīze par ES enerģētikas politikas ārējo dimensiju.
2011. gads	Ūdens pamatdirektīvā minēto prioritāro vielu saraksta pārskatīšana		Tiks pārskatītas tās prioritārās vielas, kas ES līmenī rada draudus videi vai ar šīs vides starpniecību.
2011. gads	Stratēģija ES būvniecības nozares ilgtspējīgai konkurētspējai		Šajā stratēģijā tiks noteikti veidi, kā līdz 2020. gadam pastiprināt nozares konkurētspēju, vienlaikus novēršot pašreizējās un turpmākās problēmas, kas skar vai skar sabiedrību.
2011. gads	Eiropas stratēģija un rīcības plāns, lai līdz 2020. gadam izveidotu ilgtspējīgu un uz bioloģisko ražošanu balstītu ekonomiku		Šī iniciatīva ietvers tādas mērķus kā Eiropas Pētniecības telpas pabeigšana un Eiropas inovācijas partnerības izveidošana bioekonomikas nozarēs. Tas veicinās dažādu nozaru un politikas jomu iekļaušanu bioekonomikā, uzlabos inovāciju pamatnosacījumus un stimulēs reformas dalībvalstu pētniecības, izstrādes un inovāciju sistēmās.
2011. gads	Stratēģiskais transporta tehnoloģiju plāns		Šis plāns ietvers vidēja termiņa stratēģisku darba kārtību pētniecības, inovāciju un izstrādes jomā, izskaidrojot, kā progresīvas tehnoloģijas transporta jomā var veicināt to mērķu īstenošanu, kas noteikti Baltajā grāmatā par transporta nozares nākotni, tostarp Eiropas inovācijas partnerības īstenošanu „viedās” mobilitātes jomā.
2011. gads	Tiesību aktu pārskatīšana siltumnīcefekta gāzu emisiju uzraudzības un uzskaites jomā		Šī iniciatīva uzlabos stratēģijā „Eiropa 2020” noteiktā klimata jomas pamatmērķa īstenošanas uzraudzību, vienlaikus samazinot nevajadzīgo administratīvo slogu.

2. pielikums. Galvenie ES modelēšanas pieņēmumi un iespējamās parametru variācijas

(norādot intervāla zemākās un augstākās vērtības attiecībā uz katra pieņēmuma vai parametra modelēšanu vai nu atsevišķi, vai arī kopā, lai noteiktu problemātiskos jautājumus un izstrādātu politikas scenārijus. Attiecīgās variācijas ir jāizvēlas atbilstoši konkrētās analīzes galvenajai tēmai)

Parametrs	Atsauces scenārijs (pašreizējās tendences un politikas virzieni)	Zemākā variācija	Augstākā variācija
Politika	Tikai pašreizējie politikas virzieni un pasākumi, tostarp emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), kā arī mērķis par 20 % enerģijas iegūšanu no atjaunojamiem avotiem un ETS neiekļauto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu.	Fragmentāra darbība klimata pārmaiņu jomā – Kopenhāgenas vienošanās dalībniekiem, kas nav ES dalībvalstis.	Pasaules līmeņa koordinēta rīcība klimata pārmaiņu jomā, virzoties uz 2°C mērķa sasniegšanu.
IKP pieaugums	Vidējs termiņš, kā tas noteikts stratēģijā „Eiropa 2020”. „Gausa atgūšanās” – Eiropā pastāvīgi samazināsies labklājības līmenis, tomēr tā atjaunos izaugsmi atbilstoši ilgtermiņa prognozēm par IKP, kas noteiktas Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta 2009. gada ziņojumā par novecošanu.	„Zaudētā desmitgade” – Eiropa pieredzēs ilgstošu labklājības un izaugsmes potenciāla samazināšanos.	„Ilgspējīga atgūšanās” – Eiropa spēs pilnībā atgriezties līdzšinējā izaugsmes līmenī un palielināt potenciālu, lai to pārsniegtu.
Fosilā kurināmā importa cenas	Naftas cena apmēram 105 ASV dolāri (2008) par barelu 2030. gadā; 125 ASV dolāri (2008) par barelu 2050. gadā; gāzes un ogļu cenu atbilstošas izmaiņas.	Fosilā kurināmā cenas, kā noteikts atsauces scenārijā; augsts naftas krīžu risks (piemēram, naftas cenu divkāršošanās), ja aktuāls kļūš resursu ierobežotības jautājums.	Zemas naftas importa cenas (80 ASV dolāri par barelu 2030. gadā un 70 ASV dolāri par barelu 2050. gadā) atbilstoši pasaules līmeņa pasākumiem klimata jomā.
Oglekļa dioksīda uztveršana un uzglabāšana	Liela mēroga demonstrējums, ko veiksmīgi pabeigs līdz 2020. gadam; komerciālo darbību atjaunošanās sāksies pēc 2020. gada atkarībā no konkurences situācijas un spēkā esošajām oglekļa cenām.	Ievērojami kavējumi izmantošanā un tiem sekojoši izmaksu samazinājumi, ja būs kavējumi sekmīgu demonstrējumu procesā un/vai sabiedrība nepieņems šīs tehnoloģijas.	Savlaicīgāka izmantošana, pateicoties iniciatīvām par augstākām oglekļa cenām. Plaša piemērošana, arī gāzes ieguves un rūpniecības procesos.

Kodolenerģijas ražošana	Veco kodolelektrostaciju aizvietošana ar jaunām kodolelektrostacijām esošajās atrašanās vietās. Jaunas kodolelektrostācijas Polijā un Itālijā. Saskaņā ar regulējumu Beļģijā un Vācijā pakāpeniski tiks pārtraukta kodolelektrostaciju darbība, kā tas noteikts scenārijā.	Mazāks kodolpotenciāls, jo sabiedrība lielā mērā neatbalstīs kodolenerģijas ražošanu.	Drošības un atkritumu jautājumu atrisināšana, kas veicinās lielāku sabiedrības atbalstu; daļbvalstis veiks plānotās izmaiņas kodolenerģijas jomas politikā.
Atjaunojamie enerģijas avoti	Tehnoloģiju apguve un izmaksu samazināšana, kā tas novērots pēdējos gados, kā arī administratīvo šķēršļu novēršana. Pakāpeniska subsīdiju pārtraukšana pilnībā izstrādātām tehnoloģijām un ievērojami ieguldījumi jaunos un „viedos” tīklos.	Atjaunojamo enerģijas avotu jomas politika saglabāsies tāda, kā noteikts atsaucē scenārijā; pēc 2020. gada jauna politika šajā jomā netiks izstrādāta. Pietiekamā mērā netiks veikta tehnoloģiju apguve, pamatojoties uz atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanas tehnoloģiju progresu citās jomās.	Stingrāka politika klimata jomā, valstu politikas un Eiropas satvara nostiprināšana atjaunojamo enerģijas avotu veicināšanas jomā, piemēram, lielāks atbalsts un pastiprināta („viedo”) tīklu izplatīšanas veicināšana, kas ļaus ātrāk samazināt izmaksas un apgūt tehnoloģijas. Savlaicīgi tiks sasniegta saules enerģijas tīklu savienojamība un saules enerģijas efektīva integrēšana tirgū.
Energoefektivitāte	Energoefektivitātes mērena palielināšana. Ekonomikas izaugsme tiks nodalīta no enerģijas patēriņa, tomēr netiks izmantotas iespējas gūt ekonomiskus ietaupījumus.	Finansiāli ierobežojumi neļaus pilnībā izmantot pašreizējās iespējas enerģijas ietaupījumu jomā galvenajās patēriņa nozarēs.	„Ilgtspējīgas izaugsmes” scenārija atbalstam tiks veikti lieli ieguldījumi energoefektivitātes nodrošināšanas tehnoloģijās un risinājumos, kas radīs lielus enerģijas ietaupījumus.
Transports	Turpināsies pašreizējās tendences, kur kravu pārvadājumu pieprasījums pieaug atbilstoši IKP, savukārt pasažieru pārvadājumu pieprasījums pieaugs lēnāk nekā IKP pieaugums; galvenokārt izmantos pašreiz pieejamās automobiļu tehnoloģijas.	Atsaucē scenārijā izklāstītās tendences, kā arī ievērojami kavējumi un ierobežojumi attiecībā uz tehnikas attīstību un zema oglekļa satura tehnoloģiju, piemēram, elektrisko transportlīdzekļu, izmaksu samazināšanu; labvēlīga politikas satvara trūkums.	Veiksmīga pāreja uz pieprasījuma pārvaldību, piemērota cenu līmeņa noteikšana un tehnoloģisko inovāciju paātrināšana, kas veicinās plaša mēroga elektrifikāciju.

<p>Gaisa kvalitāte</p>	<p>Pakāpeniska gaisa kvalitātes tiesību aktu pastiprināšana, pārsniedzot Gaisa kvalitātes direktīvā (2008/50/EK) noteikto līmeni, jo īpaši (jaunie) ierobežojumi attiecībā uz PM₁₀, (jauni saistoši) ierobežojumi attiecībā uz PM_{2.5} (indikatīvais līmenis, kas 2020. gadam noteikts Gaisa kvalitātes direktīvā) un (jauni) ierobežojumi attiecībā uz ozona līmeni, lai izpilde sāktos 2020. gadā un dalībvalstis panāktu atbilstību 2030. gadā. Pēc tam līdz 2050. gadam visas dalībvalstis lēnām pastiprinās regulējumu gaisa kvalitātes jomā, tomēr netiks sasniegts noteiktais gaisa kvalitātes līmenis, kam nav būtiskas negatīvas ietekmes uz veselību vai vidi.</p>	<p><i>Status quo</i> scenārijs, t.i., esošo tiesību aktu gaisa kvalitātes standartu jomā īstenošana (SO₂, NO_x, CO, PM, ozons, benzopirēns, smagie metāli); līdz 2020. gadam dalībvalstis tos būs lielā mērā īstenojušas. Pēc tam tiks pastiprināts regulējums gaisa kvalitātes jomā, bet ļoti iespējams, ka 2050. gadā gaisa kvalitātes līmenis joprojām negatīvi ietekmēs veselību vai vidi.</p>	<p>Tiks panākta vienošanās par vērienīgākiem gaisa kvalitātes standartiem 2020. gadam un turpmākajiem gadiem, tādējādi pakāpeniski sasniedzot gaisa kvalitātes līmeni, kam nebūs negatīvas ietekmes uz veselību vai vidi (piemēram, kā noteikts PVO gaisa kvalitātes pamatnostādnēs); dalībvalstis līdz 2050. gadam būs veiksmīgi un pilnībā ieviesušas šos standartus.</p>
<p>Bioloģiskā daudzveidība</p>	<p><i>Natura 2000</i> pilnīga īstenošana ES, kā arī aizsargāto jūras teritoriju paplašināšana un savienojamība; pasākumi bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku.</p>	<p><i>Natura 2000</i> tīkla prasību vāja īstenošana ES, kā arī vāja saikne starp <i>Natura 2000</i> teritorijām.</p>	<p>Tāda pati situācija kā atsaucēs scenārijā, turklāt tiks nodrošināta bioloģiskās daudzveidības pilnīga aizsardzība ES, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu atjaunošana, kā noteikts ES stratēģijā par bioloģisko daudzveidību, kā arī „zaļās” infrastruktūras koncepta īstenošana.</p>
<p>Atkritumu apsaimniekošana</p>	<p>Pašreizējo ES tiesību aktu pilnīga īstenošana atkritumu apsaimniekošanas jomā, jo īpaši īstenojot mērķi par atkritumu pārstrādi un atkritumu samazināšanu.</p>	<p>Dažas dalībvalstis nerasniegs ES mērķus attiecībā uz atkritumu pārstrādi; neefektīva atkritumu samazināšana.</p>	<p>Visattīstītāko dalībvalstu līmeņa panākšana saistībā ar atkritumu rašanās novēršanu, otrreizēju izmantošanu un pārstrādi, pārsniedzot ES minimālos mērķus; atkritumu samazināšana par 15%. Nevienā dalībvalstī atkritumi netiks apglabāti.</p>

Saldūdens	<p>Arvien lielāka daļa ES būs pakļauta ūdens spriedzei un sausuma periodi būs arvien biežāki un plašāk izplatīti. Ūdens izmantošanai būs nepieciešami lielāki energoresursi, jo vairāk būs jāizmanto alternatīvās ūdens piegādes, piemēram, atsāļošana.</p> <p>Ūdens pamatdirektīvas prasības tiks ievērotas, un lielākajā daļā ūdens baseinu tiks panākts labs ekoloģiskais stāvoklis.</p>	<p>Liela daļa ES būs pakļauta ūdens spriedzei, un sausuma periodi būs arvien biežāki un plašāk izplatīti (situāciju pasliktina klimata pārmaiņas). Plūdi būs arvien biežāki un/vai intensīvāki. Ūdens izmantošanai būs nepieciešami lieli energoresursi.</p> <p>Ūdens pamatdirektīvas prasības tiks ievērotas tikai daļēji, un visos ūdens baseinos netiks panākts labs ekoloģiskais stāvoklis.</p>	<p>Tiks ieviesta ūdens pieprasījuma pārvaldība, lai nodrošinātu pieejamo resursu pienācīgu sadalījumu ūdens izmantotājiem un videi. Ūdens izmantošanai būs nepieciešams maz energoresursu, jo ūdens resursi tiks apsaimniekoti ilgstpējīgā veidā.</p>
Lauksaimniecība un zemes izmantošana	<p>Lauksaimnieciskā ražošana ievērojami palielinās, tomēr ražas pieaugums ir mērens, jo modernās tehnoloģijas tiek pakāpeniski ieviestas jaunattīstības valstīs. Eksportētāju valstu skaits ir pieaudzis, bet pieprasījuma pēc pārtikas/enerģijas apmierināšanai varētu būt nepieciešama papildu zeme, veicinot atmežošanu un jaunu teritoriju (galvenokārt pļavu un mazauglīgu lauksaimniecības zemju) apstrādāšanu, kas radītu arvien vairāk siltumnīcefekta gāzu emisiju un samazinātu bioloģisko daudzveidību.</p>	<p>Lauksaimnieciskā ražošana ievērojami palielināsies, lai pabarotu pasaules iedzīvotājus, kuru skaits un labklājība arvien pieaug. Nemainīgi ražas apjomi lēna tehnoloģiskā progresa un ekstenzīvas lauksaimniecības dēļ, kā rezultātā galvenajās eksportētājās valstīs būs zemi graudu ražošanas apjomi salīdzinājumā ar tirgus pieprasījumu; ražošana būs koncentrēta salīdzinoši mazā skaitā eksportētāju valstu. Klimata pārmaiņu ietekme periodiski samazinās ražas apjomus plašās teritorijās, izraisot pārtikas cenu strauju pieaugumu, kas pastiprinās bažas par pārtikas nodrošinājumu. Atbildot uz lielo pieprasījumu pēc pārtikas, tiks turpināta atmežošana, jo apstrādei tiks pakļauts liels skaits jaunu zemes platību. Lauksaimnieciskās ražošanas un atmežošanas pastiprināšana vairāk ietekmēs bioloģisko daudzveidību un palielinās siltumnīcefekta gāzu emisijas.</p>	<p>Ievērojami palielināsies lauksaimnieciskā ražošana un tiks panākts straujš ražas pieaugums, pateicoties, piemēram, sēklu/sakņu uzlabošanas tehnoloģijām, speciālajai apūdeņošanai utt. Pieaugošajam pieprasījumam pēc pārtikas/enerģijas būs mazāka ietekme uz papildu zemi, samazinot atmežošanu un jaunu teritoriju (galvenokārt pļavu un mazauglīgu lauksaimniecības zemju) apstrādāšanu.</p>